

oddenstikka

Meldingsblad for Domkirkeoddens Venneforening
Nr. 44, okt. 2023.

Til Oddenstikka

Det er spennende tider på Domkirkeodden! Vi fikk allerede tidlig i september lekkasjen fra statsbudsjettet om at staten nå bevilger sin andel til nybygget vårt, og det ble bekreftet i framlegget av statsbudsjettet: Vi får de 235 millionene vi har bedt om fra staten. Når også Hovedutvalg for kultur i midten av oktober enstemmig innstiller på at Fylkestinget stiller opp med 54 millioner kroner – ja, da ser vi realismen i at arbeidet med nybygget er i gang allerede til våren. 31. oktober skal styret i Anno ta stilling til om anbudet skal kunngjøres nå, og så fall skal vi ha en totalentreprenør på plass i februar/mars. Vi gleder oss!

Vi er i gang! Arkeologiske forundersøkelser.

En del av byggeprosjektet er å utvide dagens garasjebygg med et verkstedsbygg som er et stort savn i den daglige drifta. I høst har dette delprosjektet fått et spennende tillegg. På Tangen er fylket i gang med å utvide brua ved Vik gård, og som følge av dette har det blitt gitt tillatelse til

å rive en fredet vekstedsbygning i teglstein fra tidlig på 1900-tallet. Denne typen bygg er en viktig del av bygningsarven på Hedmarken, og nå har vi inngått en avtale med fylket om at vi flytter bygningen til Domkirkeodden hvor vi skal gjenreise bygningen som en del av vårt prosjekterte verkstedsanlegg. Våre håndverkere er i full gang med å demontere bygningen stein for stein, med en god økonomisk kompensasjon på kjøpet.

Nybygget på Domkirkeodden har en lang forhistorie, og ikke minst Magne skal ha mye av æren for at prosjektet nå ser ut til å bli realisert. Men vi tenker også mye på Ragnar Pedersen om dagen: Hans testamentariske gave muliggjør nå at vi nå skal komme i gang med nye arkeologiske undersøkelser – ikke bare der hvor vi skal bygge et nybygg, men langt mer spennende steder der vi faktisk regner med å finne ny kunnskap om Hamars lange historie. Vi har i år gjennomført et forprosjekt med bl.a. georadarundersøkelser på store områder, og på bakgrunn av dette søker vi nå tillatelse til å begynne med forskningsgraving flere steder – bl.a. på et hjørne av klosteranlegget, på en del av kaupangområdet og i tilknytning til bispeborgen. Det sitrer litt ekstra når vi ser muligheten av å forstå mer av middelalderens Hamar, på bakgrunn av arven etter Ragnar.

Men selv om det er spennende med nye prosjekter, så er det også kjekt å videreføre tradisjonene på Odden. Jeg håper at flest mulig tar med seg slekt og venner for å få med en av forestillingene med *En Hamarkrønike* – premieren er den 20. oktober, med forestillinger gjennom helga og fram til og med mandag 23. oktober. Spelet er en herlig blanding av profesjonell scenekunst og en enorm frivillig innsats – i år er siste runde med spelet i denne omgang fordi spilleplassen blir byggeplass et par år framover.

Det blir selvsagt jul på Odden i år også – Lussi kommer, og selv om julegaven til Odden kanskje kom i statsbudsjettet i år, så gleder vi oss også til jul!

Avdelingsdirektør Per Øyvind Rise

Høstforedraget 2. november kl.19 i Aulaen

Kristian Reinjord er seksjonsleder og førstekonservator på Domkirkeodden Han disputerte til doktorgraden i arkeologi i april ved Universitetet i Bergen. Avhandlingen omhandler Steinteknologi og arkitektur i østnorsk middelalder med utgangspunkt i Domkirkeodden og Hamar bispedømme. Steinteknologi ble introdusert til Norge på 1000-tallet. Spesielt kirker og større anlegg ble bygget i stein. I foredraget drøftes organiseringen og utviklingen av steinteknologi i norsk middelalder. Med utgangspunkt i kirker, borger, kasteller og hvelvkjeller i stein fra Hamar bispedømme (c. 1130 – 1537) foreslås hvor teknologien kom fra og hvem som oppførte steinbygninger i perioden. Videre diskuteres steinteknologiens sosiopolitiske rolle og regionalitet. Steinteknologi var organisert i bygghytter og spredte seg fra de fem katedralene og bispesetene utover i sognene. Ved å analysere arkeologiske aspekt ved bygningene som råstoffforekomster, verktøyspor, mørtler og økonomi nyanserer avhandlingen dette bildet. Tidligere forklaringsmodeller som sentrum-periferi nyanseres. Flere bygningsmiljøer kan identifiseres i materialet. Videre diskuteres steinmaterialets status i forhold til trebygninger ut fra skriftlige kilder som skattematrikler og jordebøker nyanseres steinbygningenes status.

Marianne Andresens Pris for frivillig lokalt samarbeid 2023.

På årsmøtet til Forbundet for norske museumsvenner på Bryne i september ble vi prisbelønnet.

«Marianne Andresen og styret i FNM har besluttet å tildele Marianne Andresens pris 2023 på kr 15.000 til Domkirkeoddens venner. I utlysningen av prisen fremgår at det er givers håp at prisen skal fungere som en gnist og oppmuntre til frivillig lokal aktivitet. Prisen legger ingen spesielle føringer. Det er venneforeningen selv som bestemmer hva som er nyttig og viktig. Domkirkeodden Venneforening vil bruke prisen til utlegg de har hatt med oppgradering av plattformen på friluftsscenen. Oppgraderingen er gjort på dugnad og scenen brukes til alt fra dansegulv til andre mer tradisjonelle aktiviteter.

Innvielse av den oppgraderte scenen som dansegulv, trakk tre hundre besøkende 1. juni 2023, med arrangementet 'Sommerdag for eldre'.

Begrunnelse for tildeling av prisen er at venneforeningen, i forståelse med museet, har funnet en litt utradisjonell måte å skape liv og hygge.

Venneforeningen viser at ved utradisjonelle tiltak kan museet tilby en samlingsplass til glede for museet og lokalsamfunnet.»

Søndag 17. september tok konservator Tor Sæther oss med på en spennende vandring

i middelalderparkens kjellere. 35 interesserte fikk adgang til kjellere som ellers er lite tilgjengelig. Vi fikk innføring i interessante utgravninger, forskjellige byggeperioder gjennom 400 år. I vakkert høstvær var det etterpå sosialt samvær med kaffe og eplekaker utenfor Løtenbygningen.

Dugnad i mai.